

Rīgā

01.06.2021. Nr. LPA 1.8.-18

Kultūras ministrijai

*Iebildumi un priekšlikumi satura korekcijām
Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības
plānam 2021.-2023.gadam*

Biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse" (turpmāk - LPA) ir iepazinusies ar Kultūras ministrijas sagatavoto Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2021.-2023.gadam (turpmāk - Plāns), un sniedz atzinumu ar šādiem iebildumiem.

Vēršam uzmanību, ka Kultūras ministrija nav izvērtējusi un sniegusi argumentētu skaidrojumu par iemesliem, kāpēc LPA 2021. gada 12. maijā ar atzinumu Nr. LPA 1.8.-13 "Iebildumi un priekšlikumi satura korekcijām Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānam 2021.-2023.gadam" sniegtie priekšlikumi par Plānu nav ņemti vērā. LPA pilns atzinums, kurš tika nosūtīts atsaucoties uz Kultūras ministrijas aicinājumu, pieejams [šeit](#).

LPA ieskatā, Plāna projektā jāveic šādi labojumi:

Plāna 14 lpp norādīts, ka "Uzdevuma izpildei plānā paredzēts turpināt valsts budžeta programmu „NVO fonds”, nodrošinot konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” noteikto darbības virzienu īstenošanu. Plāna ietvaros, lai sekmētu iedzīvotāju sadarbību, līdzdalību un savstarpēju uzticēšanos, tiks nodrošināts atbalsts NVO reģionu līmenī, kā arī nodrošināts līdzfinansējums dalībai starptautiskos projektos un veicināts brīvprātīgo darbs". Atgādinām, ka NVO fonda virzienus, no kā izriet atbalstāmās aktivitātes, ik gadu nosaka NVO fonda Stratēģiskās plānošanas komiteja, ko apstiprina Sabiedrības integrācijas fonda padome. Tādēļ aicinām labot Plāna redakciju, neiekļaujot konkrētus virzienus, aktivitātes un uzdevumus, kas ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem jau nostiprinātai NVO fonda darbības kārtībai.

Vēršam uzmanību, ka Saeimā izskatīšanai nodots jaunais "Pašvaldību likums"¹ un plānots, ka ar 2022. gada 1. janvāri tas stāsies spēkā. Normatīvā akta projekts paredz virkni uzlabojumu pašvaldības administrācijas darbam ar pašvaldībā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Kā jauns risinājums tiek plānots ieviest iedzīvotāju padomes.

Atkārtoti aicinām Plānā iekļaut **pamatus pilsoniskajam dialogam, kā to ir paredzējis arī likumdevējs, apstiprinot Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027.gadam**. Esošie sabiedrības līdzdalības formāti Latvijā nespēj pilnvērtīgi nodrošināt to sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesā, kam tā ir nepieciešama visvairāk. Latvijā pielietotais trīspusējais sociālais dialogs neatbilst mūsdienu un nākotnes nodarbinātības un iesaistes jaunajām formām un sociālo spēlētāju daudzveidībai, tādēļ ir jāievieš pilsoniskais

¹ Likumprojekts "Pašvaldību likums"; Saeimas tīmekļa vietne <https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/B6E6044742C8DEF8C2258699003FE189?OpenDocument>

dialogs, lai nodrošinātu mūsdienīgu, dialogu sociāli ekonomiskos jautājumos un līdzdalību visos līmeņos un lēmumu pieņemšanas posmos nefragmentējot sociālos partnerus no pilsoniskās sabiedrības.

Plāna uzdevumā 2.1.1. pie līdzatbildīgajām personām aicinām iekļaut arī NVO. Tāpat aicinām precizēt rezultatīvo rādītāju “cik diskusijas būs notikušas”. Vienlaikus aicinām precizēt terminu “pilsoniskās izglītības domnīca”, kas pēc būtības ir divas atšķirīgas aktivitātes. Domnīca ir process, kurā tiek izmantota, piemēram, dizaina domāšanas pieeja, lai risinātu kādas sistemātiskas problēmas. Savukārt pilsoniskā izglītība ir mācību process līdzdalības demokrātijas, civiltiesību un sociālās atbildības stiprināšanai.

Lūdzam precizēt, pēc kāda principa ir veikti Plāna 2.2.1 uzdevuma darbības rezultāti, kas nesaskan ar NVO fonda konceptuālā ziņojuma saturu, kas šobrīd ir dokuments, kurš nosaka NVO fonda darbības virzienus. Tāpat norādām, ka nepamatoti ir izslēgta interešu pārstāvniecības un aizstāvības aktivitātes, kas vēsturiski ir NVO fonda izveides pamatmērķis. Aicinām precizēt 2.2.1 uzdevuma redakciju.

Aicinām Plāna 2.2.3.uzdevumu “Reģionu NVO atbalsta programma” pie rezultatīvajiem rādītājiem izteikt šādā redakcijā “Katru gadu nodrošināta 1 reģiona līmeņa NVO atbalsta centra darbība katrā reģionā kā pilsoniskās kompetences centri/inkubatori”, kā tas tika saskaņots ar Kultūras ministriju saskaņošanas sanāksmē, pamatojoties uz to, ka ir nepieciešams modernizēt un uzlabot reģionālo programmu. Vienlaikus aicinām palielināt plānoto finanšu apjomu, vienam reģionam paredzot vismaz 40 000 *euro* gadā.

Aicinām precizēt Plāna 2.2.4. ”NVO līdzfinansējuma programma” rezultatīvo rādītāju, proti, nav saprotams, kādēļ Kultūras ministrija paredz tik zemu sasniedzamo rādītāju, kā arī paredz Līdzfinansējuma programmu, kas attiecas uz Erasmus+ projektiem, kas tomēr vērtējama kā ierobežojoša programma, neatbalstot visas organizācijas, kas piesaista finansējumu no dažādiem ārvalstu finansētājiem un programmām.

Iebilstam pret Plāna 2.2.8. uzdevuma redakciju un aicinām to labot, proti, LPA sniegtais priekšlikums bija pasākums pilsoniskā dialoga īstenošanai un stiprināšanai, taču piedāvātā redakcija pasākumam nav korekta un konceptuāli atšķiras no pamatidejas par pilsonisko dialogu. Atkārtoti aicinām novērst šo būtisko pretrunu. Tāpat aicinām nenoteikt konkrētu NVO skaitu kā rezultatīvos rādītājus, jo šobrīd nav panākta konceptuāla vienošanās starp Valsts kanceleju, Sabiedrības integrācijas fondu un NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes NVO pārstāvjiem par šo programmu.

Atkārtoti aicinām skaidrot, vai Plāna 2.2.8. pasākums ietver vienkopus abus no Darbības programmas pasākumu “Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos” un “Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas” vai tikai vienu no šīm programmām (nav saprotams kuru), kuras plāno īstenot Valsts kanceleja.

Papildus atkārtoti aicinām informēt par Kultūras ministrijas plāniem attiecībā par pilsoniskās sabiedrības atbalstu dažādu programmu ietvaros. Pēc Finanšu ministrijas sniegtajiem datiem, atbalsta sniegšanu Latvijas nevalstisko organizāciju fondam, t.sk, atbalsts NVO darbībai (t.sk. atbalsts reģionālajiem NVO atbalsta centriem, mazākumtautību līdzdalībai, atbalsts diasporas organizācijām u.c.), kapacitātes un interešu pārstāvības spēju celšanai plāno ieviest Valsts

kanceleja, nevis Kultūras ministrija, tādēļ aicinām skaidrot, vai Darbības programmā paredzētās aktivitātes un finansējums ir aizstājošs mehānisms minētajām programmām vai papildinošs.

Plāna kopsavilkumā par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu investīcijai 70.11.00 aicinām paredzēt nepieciešamo papildus finansējumu pilnvērtīgai Līdzfinansējuma programmai vismaz 100 000 euro gadā.

Latvijas Pilsoniskā alianse apliecina gatavību iesaistīties Plāna uzlabošanas un ieviešanas procesā, sniedzot nevalstiskā sektora viedokli un ekspertīzi.

Lūdzam iesaistīt LPA visos komunikācijas procesos, kas būs par plāna redakciju precizēšanu.

Direktore (paraksts*) Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

K.Zonberga
A.Zaļūksnis
24245580
Kristine@nvo.lv
Artis@nvo.lv

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

*Atzinums ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda
finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par
atzinuma saturu atbild Latvijas Pilsoniskā alianse.*